

## ПЛАЧ ЗА САШКОМ

Моторошнішого тексту, аніж список загиблих, немає. Навіть списки безвісти зниклих не такі страшні, бо в них ще жевріє надія. А тут – доконаність і невідворотність. Перед очима – рядки: прізвище, ім'я, місце проживання. У переліку, опублікованому в «Українській правді» 19 лютого, я побачила знайоме мені прізвище – Капінос Олександр. Його вбили на барикаді біля Будинку профспілок у ніч з 18 на 19 лютого. Є дві версії смерті героя: від гранати (офіційна) і від пострілу в голову гумовою кулею (зі слів очевидців). Олександр помер у лікарні 19 лютого.

Із Сашком не була добре знайомою, зустрілася випадково в часі мовного протесту, який відбувався влітку 2012 року під Українським домом. Спочатку він був одним із протестувальників, згодом приєднався до тих, хто голодував. Розговорилися. З'ясувалося, що Капінос живе у Тернопільській області, займається фермерством. Я дивувалася, чому він так переймається мовним питанням. Адже для фермера воно явно не могло мати такого значення, як, наприклад, для філолога. Одначе мова мала для молодого чоловіка, якому на той час виповнилося 27 років, значення кардинальне: він усвідомлював її як символ України й людської гідності, зрештою себе самого. Олександр був патріотом, якого щиро обурив наступ режиму на українців через мовне питання. Ідеаліст чистої води, не довго думаючи, зібрався й приїхав до Києва. Під час нашої розмови трапилася та випадкова і водночас знакова річ, що наповнює життя потаємним сенсом. Почала розпитувати його про Тернопільщину. Неймовірно, але Сашко жив на Кременеччині саме в тому селі, звідки родом моя баба. І це був зблиск, бо відразу згадалася й Іква, й підніжжя Кременецьких гір. Комусь ці гори видадуться звичайнісінькими пагорбами, та це не так: вони так само високі, блакитні й найсвятіші, як і в Шевченка.

Я переживала, як переноситиме Олександр голодування на сходах Українського дому під палючим сонцем, але поряд із ним голодували й тендітні дівчатка. Фото вродливого, чорнявого Сашка у вишиванці з'явилося тоді в інтернеті й на шпальтах кольорових журналів. Для нього ж це не мало жодного значення. Був скромним і водночас дуже рішучим, із відкритою посмішкою й ранимою, сприйнятливою до краси душею, недаремно під вечір ішов купатися на Дніпро. Хоча супроти нього Іква – потічок, я переконана, що у Дніпрі він бачив саме її. Олександр був дуже гордим і гоноровим. Нікому не хотів завдавати найменшого клопоту, не



Олександр Капінос – захисник України і рідної мови

хотів навіть, аби йому випрали вишиванку.

Після мовного протесту Олександр приїздив до Києва на «Марш УПА». Уже тоді прагнув рішучіших дій. Адже голодування на сходах Українського дому не принесло бажаного результату, хоча й мало велике значення. Без нього, як і без багатьох інших акцій громадянського супротиву, не відбулося б протесту нинішнього. Символічно, що 23 лютого Верховна Рада таки позбавила російську мову офіційного статусу в Україні. Саме за це боровся Олександр Капінос. Його мрія про вільне буття української мови здійснилася. За це власним життям заплатив він і його побратими з Небесної Сотні.

У часі мовного протесту влада вже застосовувала на Європейській площі спецпризначенців, які залякували, але ще не били активістів. Уже тоді влада вповні продемонструвала і свій цинізм, і безжалюність не так до студентів, як до людини-громадянина й українця. Головний урок, що його виніс тоді Сашко: мирний протест в Україні не є дієвим – влада його просто ігнорує.

І ось Олександра немає. Є лише його прізвище, ім'я і місце проживання у списку забитих ментами-садистами. Одначе це не гола статистика, бо Олександр та решта постріляних і порубаних кримінальною диктатурою – це найкращі з-поміж нас. Вони – наші герої, а не терористи, як це прагнув довести світові Янукович, що спирався на «геніальний» план Путіна про стрімке поширення анти-терористичної операції з Кавказу на всю Україну. «Брешеш, людоморе!» – ці Шевченкові слова, адресовані великодержавному історикові Скальковському, який намагався представити гайдамаків як розбійників, «пятно в нашей истории», спрямовані в осердя щойно поваленого пекельного українського режиму й персонально до «великої шевченколюбки» Гані Герман, що збиралася святкувати ювілей поета в оточенні нових наших мучеників, зокрема й Олександра Капіноса. Сьогодні саме вони, а не політики, які виявилися нездатними безкровно врегулювати конфлікт, визначають, хто в Україні людомор, а хто гуманіст.

Я знала і знаю різних людей, зокрема високоосвічених і дуже талановитих, але з певністю можу сказати: досі кращої людини за Сашка мені в житті зустрічати не доводилося. Вічна пам'ять тим, хто відстоював на Майдані найбільшу цінність усіх часів і народів – людське в людині. За ними наш плач...

Роксана ХАРЧУК